

národní
úložiště
šedé
literatury

”Chalupa při řece, jenž slove Na Kárově ležící”. Příklad interpretace obrazových a písemných pramenů raného novověku

Kucrová, Veronika
2014

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-170467>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 19.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

„Chalupa při řece, jenž slove Na Kárově ležící“ - příklad interpretace obrazových a písemných pramenů raného novověku

Veronika Kucrová
HIÚ AV ČR

Vidim, Károv, Jarov a Lhota - to jsou jména osad, která hrají hlavní roli v následující historické hádance. Kde se nacházely? Důležitou úlohu mají rovněž jednotlivé druhy pramenů - písemné (desky zemské, gruntovní knihy, katastry, urbář, turistický průvodce) a obrazové (tzv. Altmannovo panorama, historické a současné mapy). V pozadí detektivního pátrání po zmizelých osadách nedaleko Prahy je otázka interpretace a komparace odlišných zdrojů informací pro dějiny raného novověku.

Historický vývoj oblasti

K nejstarším doloženým lokalitám patří keltské Hradiště nad Závistí. Významným mezníkem byla kolonizace krajina benediktinským klášteřem na Ostrově u Davle po roce 999 (patrně Libeň, Březová, Oleško, Petrov). Druhým činitelem na zakladatelském poli byla aktivita pražských měšťanů a drobných šlechticů ve 14. století (Zvole, Zlatníky).

VIDIM

- 1115 existence vsi, v majetku kladrubskeho klášteřa
- 1294 pod zbraslavským klášteřem, nejméně 6 podsedků s poplužím
- 1342 obděláváno 10 lánů, existence mlýna
- 1361 „pastviny dobytka...od vsi Březany směrem k údolí řečenému Vidim“
- 2. pol. 15. století – Vidim je uváděna jako pustá
- 1581 mezi lhotské grunty je počítána krčma Šimona Káry na Vidimi
- 1590 Anna Voděradská z Dobřenic, „ráčila jest vystaviti tři chalupy, jenž slove na Vidime, v obcích lhotských...“

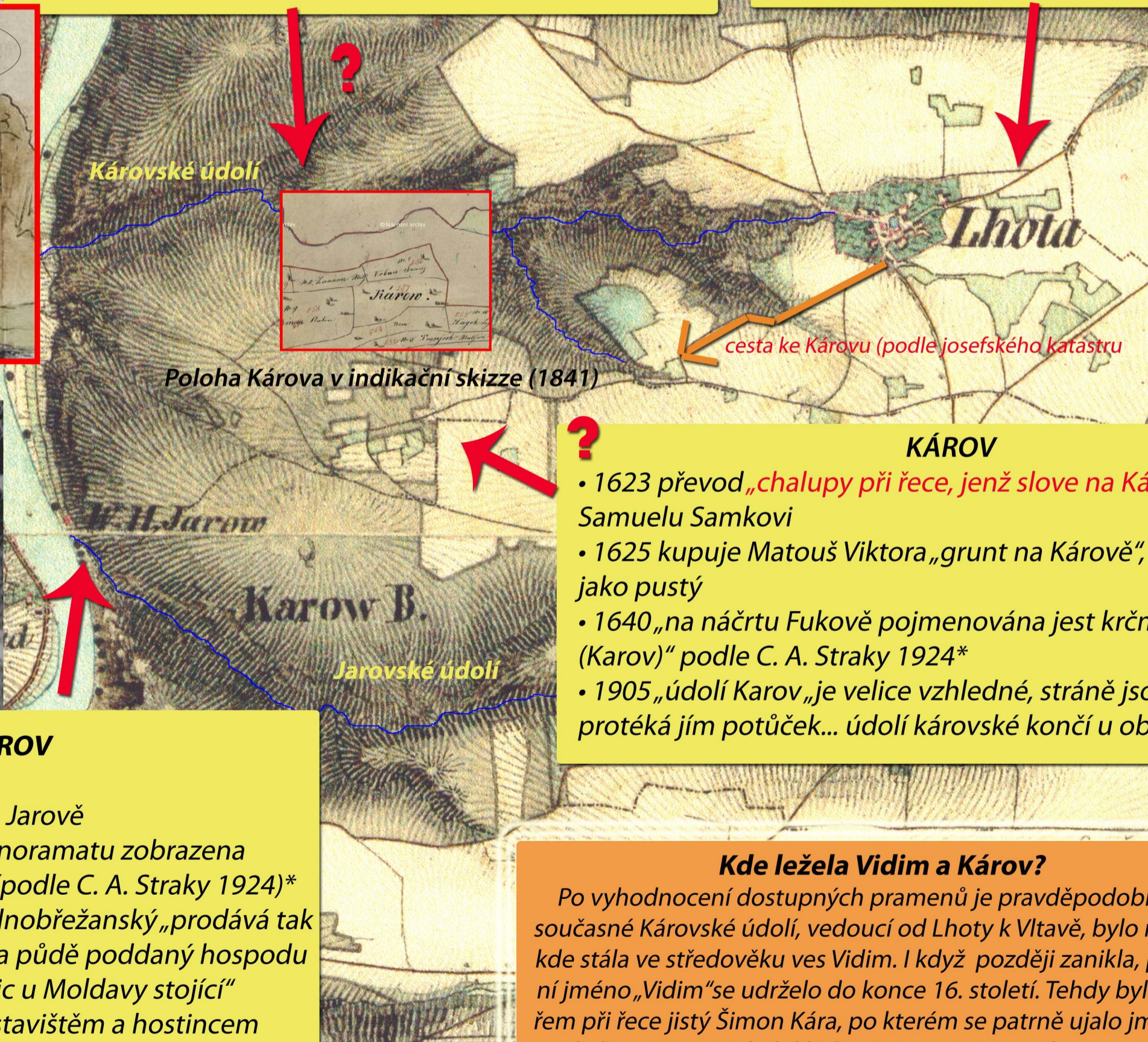
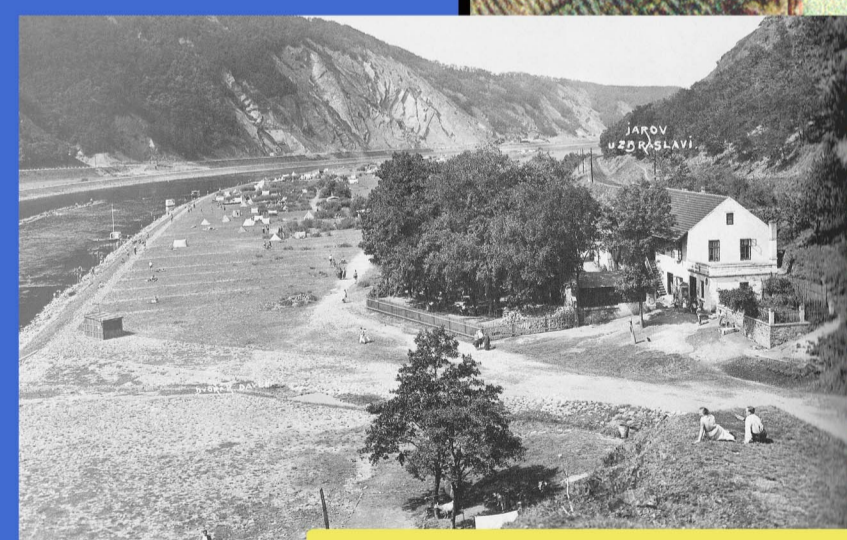
LHOTA

- první písemná zpráva 1364
- 1476 dočasně pustá, 1543 opět osazena
- 1581 – 8 gruntů + krčmy na Vidmi a Jarově
- 1653 – 6 osedlých
- 1717 – 7 gruntů, 1 chalupa + krčma na Jarově

Šimon Kára, Rájmaz na Vidimě

Výřez z tzv. Altmannova panoramatu Vltavy (1640)

Poloha Károva v indikační skizze (1841)

cesta ke Károvu (podle josefského katastru)

KÁROV

- 1623 převod „chalupy při řece, jenž slove na Kárově ležící“ Samuelu Samkovi
- 1625 kupuje Matouš Viktora „grunt na Kárově“, po r. 1630 jako pustý
- 1640 „na náčrtu Fukově pojmenována jest krčma Korov (Károv)“ podle C. A. Straky 1924*
- 1905 „údolí Karov „je velice vzhledné, stráně jsou lesnaté a protéká jím potůček... údolí károvské končí u obce Lhoty...“

JAROV

- 1476 krčma na „Rájově“
- 1581 Janůvka krčmář na Jarově
- 1640 na Altmannově panoramatu zobrazena „pobořená krčma Jarov“ (podle C. A. Straky 1924)*
- 1721 knížecí důchod dolnobřežanský „prodává tak od starodávna řečenou na půdě poddaný hospodu jarovskou, blíž vsi Záběhlic u Moldavy stojící“
- 1905 samota Jarov s přístavištěm a hostincem

Kde ležela Vidim a Károv?

Po vyhodnocení dostupných pramenů je pravděpodobné, že současné Károvské údolí, vedoucí od Lhoty k Vltavě, bylo místem, kde stála ve středověku ves Vidim. I když později zanikla, pomístní jméno „Vidim“ se udrželo do konce 16. století. Tehdy byl krčmářem při řece jistý Šimon Kára, po kterém se patrně ujalo jméno lokality „Károv“, jak dokládá zápis z r. 1623 a zákres z r. 1640. Otázkou zůstává, jak konkrétně bylo rozloženo osídlení (krčma u řeky, mlýn v údolí(?), osada ??).

Ve 20. století se jméno ujalo pro chatovou osadu na katastru blízké obce Ohrobec. Současné mapy však Károv coby pomístní jméno umísťují do širokého pásma mezi Károvské a Jarovské údolí.

© 2nd Military Survey, Section No. c133_O_9_II, Austrian State Archive/Military Archive, Vienna, © Laboratoř geoinformatiky Univerzita J.E. Purkyně - <http://www.geolab.cz>, © Ministerstvo životního prostředí ČR - <http://www.env.cz>